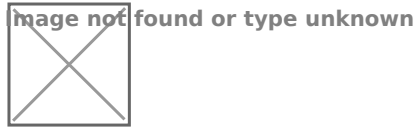

Primele spitale europene au apărut în Imperiul Roman de Răsărit: Reflectau progresul științific al epocii lor

Părintele Demetrios Constantelos, profesor american de origine greacă, scrie, în cartea „Filantropia bizantină și asistența socială” (Ed. Doxologia, Iași, 2014), că activitatea filantropică din Imperiul Roman de Răsărit era foarte dezvoltată și susținută în mod instituționalizat – de autoritatea imperială și de Biserică, dar și de binefăcători particulari.

„Mănăstirile își asumau responsabilitățile pe care le au azi orașele, departamentele sau statele, prin fondarea și sprijinirea așezămintelor filantropice”, scrie părintele profesor. „În afară de camere separate rezervate bolnavilor, bătrânilor sau clericilor și călugărilor aflați în vizită, mănăstirile întrețineau și instituții filantropice echivalente dedicate laicilor.”

El îl citează pe un istoric modern al medicinei, prof. G.C. Pournaropoulos, care scria: „Din toate punctele de vedere, acestea erau perfecte și aproape identice cu instituțiile de profil de azi..., ele fiind primele spitale europene dotate cu toată aparatura necesară”.

Bolnițele: Adevărate spitale care aplicau știința epocii

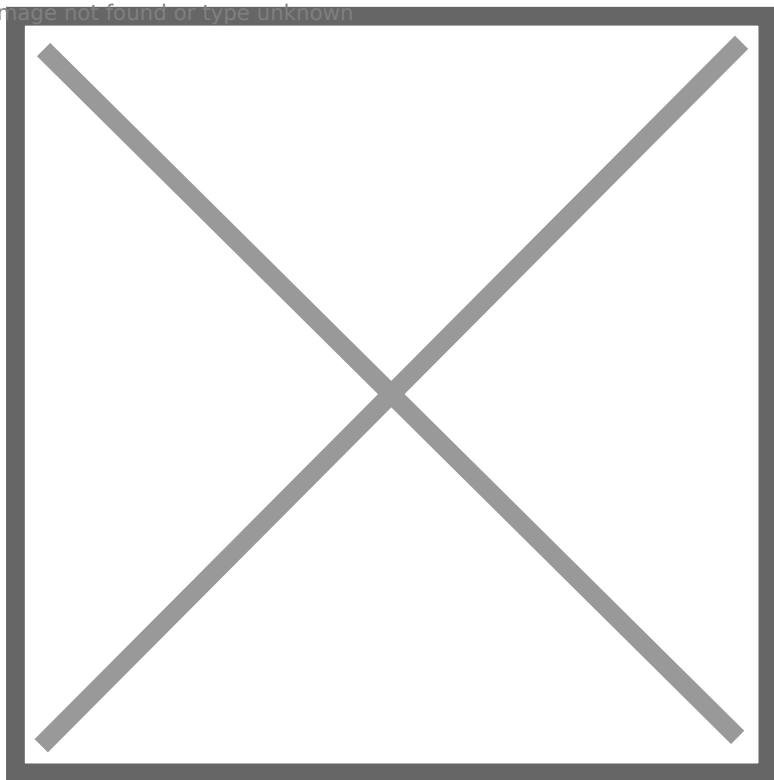
Astfel, organizarea și funcționarea instituțiilor medicale bizantine reflecta progresul științific al vremii. În acest sens, „bizantinii au fost înaintașii Vestului”, având o contribuție deosebită în multe ramuri ale medicinei, afirma prof. G.C. Pournaropoulos.

Tot acesta scria că „medicina bizantină și organizarea instituțiilor medicale erau cunoscute și de sârbi, români, arabi, armeni și italieni”.

Părintele Demetrios Constantelos prezintă și cele mai importante instituții medicale din Imperiul Roman de Răsărit (Bizantin), de-a lungul timpului.

Anul 372: Vasliada

Image not found or type unknown

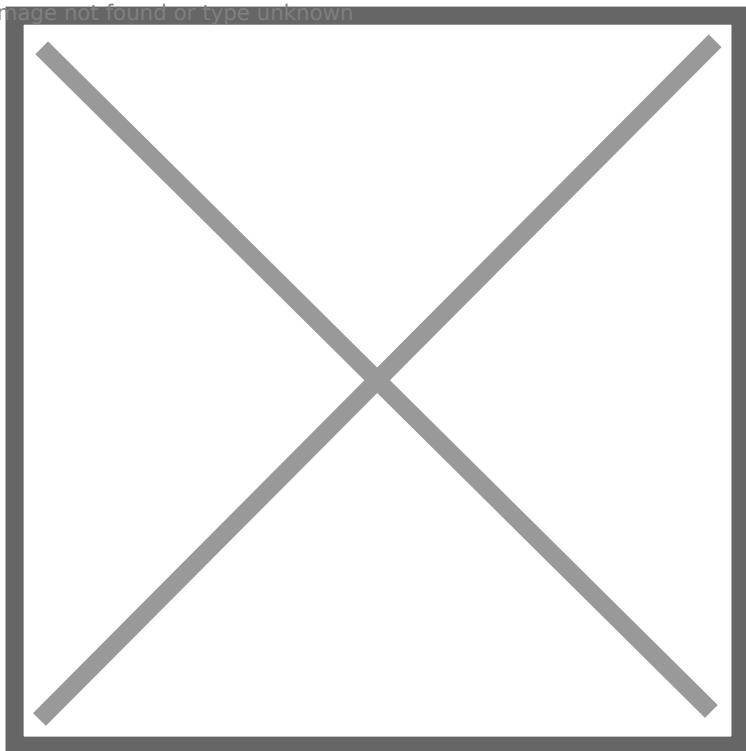
Sf. Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei, a înființat o instituție numită ulterior Vasiliada, după numele lui. „Această instituție, care era de fapt un spital, a fost, se pare, cel dintâi sistem caritativ organizat în lumea creștină răsăriteană”, scrie Părintele Profesor Demetrios Constantelos.

Contemporanul Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigorie de Nazianz, afirma, în Panegiricul pentru Sf. Vasile cel Mare, că aceasta era o instituție multi-funcțională, unde, alături de spital, se aflau camere pentru bolnavi, leproși, călători, medici, bucătari: „o nouă cetate, o cămară a milei, comoara celor bogați...”

Iar Sf. Grigorie de Nyssa, în Encomium, scria că instituția era superioară celor șapte minuni ale lumii antice oricărui alt lucru admirat de oameni.

Sec. al VII-lea: Maternități

Image not found or type unknown

În timpul foametei din Alexandria, Sf. Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei, a construit șapte maternități cu câte 40 de paturi fiecare pentru femeile însărcinate. Acestea își nășteau copiii și erau găzduite timp de o săptămână după naștere.

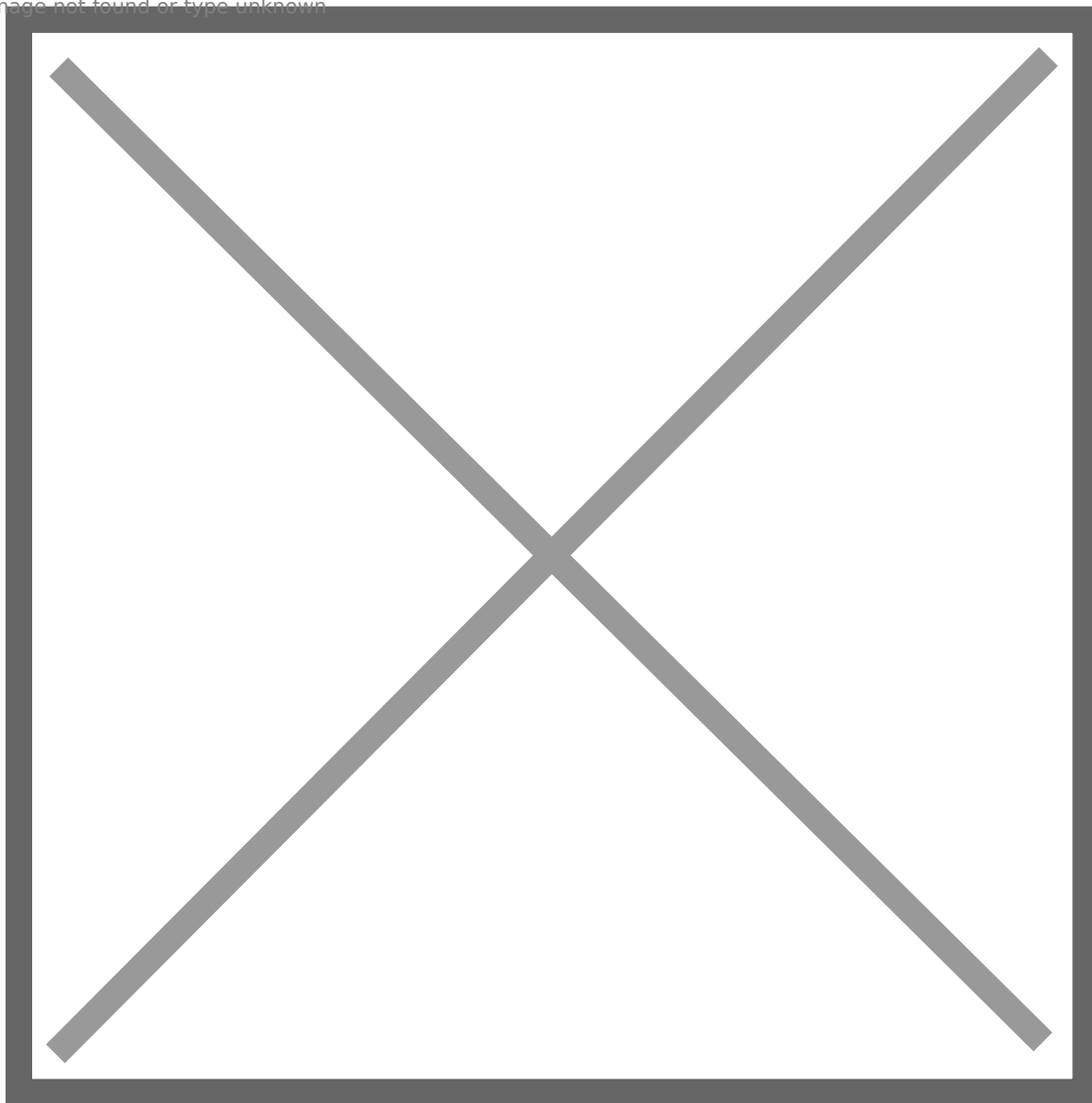
Mănăstirea și Spitalul Pantocrator

În 1136, Împăratul Ioan al II-lea Comnenul și Împărăteasa Irina au ctitorit la Constantinopol Mănăstirea Pantocrator, care includea un adevărat centru medical, cu cinci clinici și diverse specializări: Chirurgie, Oftalmologie, Enterologie, secții separate pentru femei și vârstnici, o clinică psihiatrică și un serviciu ambulatoriu.

În acest spital cu 61 de paturi își desfășurau activitatea 35 de medici, dintre care cinci rămâneau în instituție peste noapte. Medicii erau bine plătiți pentru munca lor, interzicându-li-se să practice medicina în afara spitalului.

Bolnavii primeau mâncare vegetariană și aveau dreptul la două băi pe săptămână sau mai mult, în funcție de prescripția medicului. Iar în cursul anului, la anumite date, li se ofereau mici sume de bani sau mâncare și trei săpunuri – de Paști.

Image not found or type unknown

Spitalul mai includea și o capelă în care doi preoți și doi predicatori țineau serviciul religios.

Printre instituțiile din cadrul Mănăstirii Pantocrator se număra și o școală medicală foarte bine dotată. „Descoperim că în Bizanț existau și femei care studiau medicina, iar sistemul medical era foarte bine organizat”, scrie autorul citat.

Importanța Mănăstirii Pantocrator reiese și din reprezentarea bisericii sale pe aversul monedelor bizantine din sec. al XII-lea. Astăzi, în fosta clădire a mănăstirii funcționează Moscheea Zeyrek.

Foto: Wikimedia commons / Sharon Nathan (deschidere articol)

basilica.ro